

Historiens rytmikk

Ny norsk musikk med et mangfold av tidsfornevelser.

NY KLASSISK
Erling Sandmo

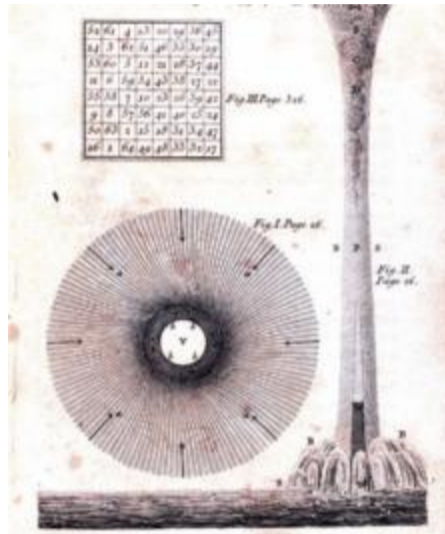
Den nå avdøde tyske begrephistorikeren Reinhart Koselleck betegnet perioden fra omkring 1750 til 1850 som en lang overgangsfase mellom to epoker med hver sine tidsforståelser eller temporaliteter. I denne fasen eksisterer flere temporaliteter samtidig, det er som om en mengde ulike historier tvinner seg inn i hverandre og de mest forunderlig forskjellige liv kan følge hverandre: tiden er ikke bare én.

Dette er nok en tanke eller en modell som vil appellere til alle som har latt seg fascinere av de store indre spennene i perioden: de flimrer forbi i de samme få tiårene, barnet Mozart som sitter på et hotellrom i Italia og skriver tørrvittig hjem om hengningene utenfor, Benjamin Franklin som eksperimenterer med elektrisiteten, Kaptein Cook som skriver om kannibalene i Sydhavet, nordmenn som leser aviser og beskylder hverandre for trolldom: så mange historier som utspiller seg i det samme tidsmangfoldet.

Trekk fra Stravinskij og Debussy, skarpt moderne utformet, danner et vilt og fremmed arkaisk landskap.

Foranderlig. Jeg har tenkt på dette mens jeg har hørt to forholdsvis nye norske plateutgivelser, med musikk av Knut Vaage og Yngve Slettholm. Slettholm har i hvert fall i perioder vært en mann med et uvanlig aktivitetsnivå: komponist, maratonløper på nasjonalt toppnivå, statssekretær, hektisk familiemann, intenst engasjert i Frelsesarmeen. Musikken må fungere som en slags åpnende tidslomme, men hans retrospektive samling av kammermusikk for saksofon og slagverk viser fint hvordan tiden i denne tidslommen har vært mangfoldig og foranderlig. Slettholms tidligste verker her er neoklassiske og i sin temporalitet helt enkelt moderne, på vei videre langs tiden. På slutten av 1980-tallet studerte han hos Morton Feldman i USA og gikk inn i en stil der tiden er syklisk og der musikken ikke består av lineære forløp, men av stadige endringer av små motiver på en måte som gjør av selve tekturen, selve klangens stofflighet, blir musikkens slette, svale hud. Den nyeste musikken her går i en annen retning igjen: mot enkle og vakre forløp – men da forløp som ikke er utvikling, men tegner konturene av det som står stille.

Kyklopisk bulder. Det er nesten 25 år mellom verkene på denne platen, og forskjellene i måten tiden skjer i dem på, er store og slående. Samtidig er det ikke til

Tidsmangfold: Skypumpemodell fra et av Benjamin Franklins (1706-1790) eksperimenter. FOTO: WIKIMEDIA COMMONS

å undervurdere at hans senere verker er mye mer interessante enn de tidligste: bare spillet, fremfor alt av Vegard Landaas, er konsekvent ypperlig. Dette gjelder også i noen grad for de tre store orkesterverkene på platen til Knut Vaage, men her er utviklingen mer entydig, mot større frihet, større assosiasjonsrikdom og sterkere disiplin. Det eldste, «Chaconne» (2000), og tittelverket, klaverkonserten «Hokkaidos hagar» (2004), med Einar Røttingen som fremragende solist, er dynamiske, høylytte stykker med store energiutladninger og enorme gester, men de økonomiserer lite med sine virkemidler og blir nesten monotone i partier. I «Kyklop» (2008) er det derimot svært mye som faller på plass: Trekk fra Stravinskij og Debussy, skarpt moderne utformet, danner et vilt og fremmed arkaisk landskap som så blir rammen om et overveldende kyklopisk bulder og dermed også om interessante spenninger i musikkens tid. Det er briljant gjort og briljant spilt, og det er konsentret: Her lykkes Vaage utvilsomt best når han begrenser seg.

Det er bortkastet å insistere på tette forbindelser mellom Vaage og Slettholm, men platene deres viser hvordan de ivaretar det tidsmangfoldet som musikken rommer, selv om det bare sjelden kommer til syne i den verdenen som omgir den.

Erling Sandmo er historiker og ukentlig klassisk anmelder i Morgenbladet.

ANMELDELSE

YNGVE SLETHOLM

Chamber Music for Saxophone and Percussion

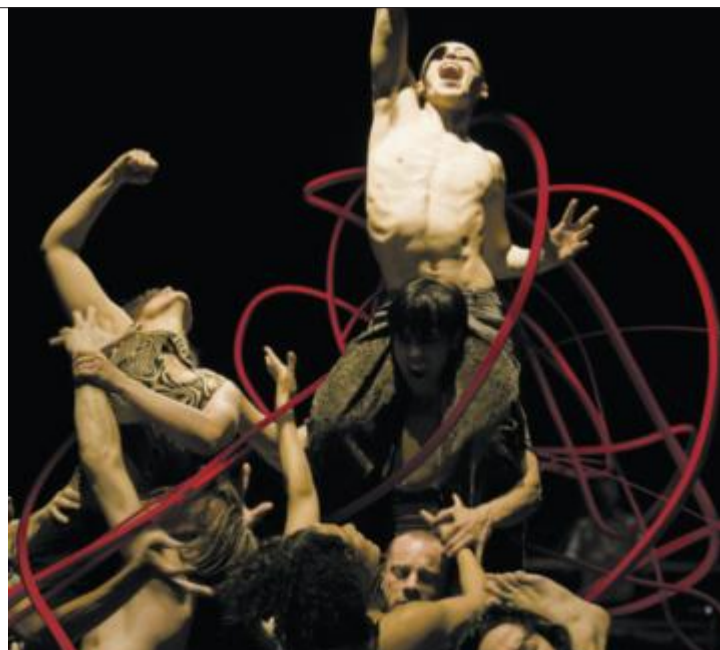
Vegard Landaas, tenorsaksofon; Kjell Tore Innervik, slagverk; Sidsel Walstad, harpe; Noxas Saksofonkvartett. Lawo. 2010

KNUT VAAGE

Gardens of Hokkaido

Einar Røttingen, klaver; Gro Sandvik, fløyte; Turid Kniejski, harpe; Bergen Filharmoniske Orkester dirigert av Ingar Bergby m.fl. Aurora. 2010

SESONGÅPNING PÅ DANSENS HUS

FREDAG 21. JANUAR

19.00: «BABEL (WORDS)» EASTMAN, SIDI LARBI CHERKAOUI

LØRDAG 22. JANUAR:

15.00-16.00: «SIDI LARBI CHERKAOUI, RÊVES DE BABEL»

- DOKUMENTAR AV DON KENT OG CHRISTIAN DUMAIS-LVOWSKI

16.00 - 18.00: DILEMMA MONO-ELLER FLERKULTURELL?

DEBATTEN LEDES AV MARTINE AURDAL

19.00: «BABEL (WORDS)» EASTMAN, SIDI LARBI CHERKAOUI

FOR MER INFO SE DANSENSHUS.COM

DILEMMA

DANSEINFORMASJONEN

DANSENS HUS
NATIONAL SCENE FOR DANCE

MORGENBLADET

Abonnementspriser 2011

3 mnd: kr 375,- (studentpris kr 305,-)

6 mnd: kr 720,- (studentpris kr 560,-)

12 mnd: kr 1390,- (studentpris kr 1050,-)

12 mnd AvtaleGiro: kr 110,- per måned

For andre priser og abonnementsvilkår, se www.morgenbladet.no

HORDALAND KUNSTSENTER

Universitetet i Nordland tilbyr utdanninger på bachelor-, master og PhD-nivå. Det tas årlig opp studenter til mer enn 100 forskjellige studieprogram.

Vi har i dag 5700 studenter og 600 ansatte fordelt på campus Bodø og studiestedene Helgeland og Vesterålen.

UNIVERSITETET I NORDLAND

HANDELSHØGSKOLEN I BODØ • HHB

UiN har følgende ledige stillinger:

Professor/førsteamanuensis i filosofi og etikk

med relevans for økologisk økonomi, miljøledelse og /eller bedriftens samfunnsansvar (CSR)

Ved Handelshøgskolen i Bodø (HHB) er det ledig fast stilling som professor i filosofi og etikk. Stillingen er knyttet til undervisning i ex.phil. og ex.fac, og til kurs innenfor økologisk økonomi, miljøledelse og/eller bedriftens samfunnsansvar (CSR) på bachelor-, master- og Ph.D nivå. Dersom det ikke melder seg søkere som er kvalifisert for tilsetning i stilling som professor vil det bli foretatt tilsetning i stilling som førsteamanuensis.

Nærmere opplysninger om stillingen fås ved henvendelse til dekan Frank Lindberg, tlf: 75 51 76 89/ 907 97 533 eller professor Ove Jakobsen, tlf: 75 51 76 81/415 02 991

For mer informasjon: www.uin.no/stilling

Søknadsfrist: 29. januar 2011